

Grundläggande granskning av styrelse och nämnder

Rapport

Askersunds kommun

KPMG AB

2024-04-11

Antal sidor: 40

Antal bilagor: 2

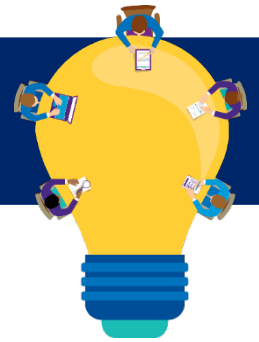
Innehåll

1. Sammanfattning	03
2. Inledning / bakgrund	06
- Syfte	08
- Revisionsfrågor	09
- Revisionskriterier	10
3. Metod, avgränsning och tidplan	11
4. Styrande förutsättningar	14
5. Resultat av granskningen	18
7. Bilagor	
A Sammanfattning	
B Sammanställning av material	

1. Sammanfattning

1. Sammanfattning

KPMG har av Askersunds kommuns revisorer fått i uppdrag att göra en grundläggande granskning av kommunens nämnder och styrelse. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen och nämnderna delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Se kommande avsnitt för bedömning av revisionsområden per nämnd/styrelse samt rekommendationer.

1. Samlad bedömning och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen och nämnderna delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Bedömningen baseras på att styrelsen och nämnderna har arbetat utifrån fullmäktiges antagna mål och att det till viss del har genomförts uppföljning av satta mål, ekonomiska resultat och internkontroll.

Vi konstaterar dock att det finns utvecklingsbehov avseende styrelsens och nämndernas målstyrning och interna kontroll. Samtliga nämnder använder sig av mål som bara delvis är mätbara.

Gällande internkontrollen är det flera nämnder som inte använder det framtagna stödmaterialet för internkontrollarbetet. Flertalet nämnder har inte med de kommunövergripande internkontrollområdena i sina planer. Kommunstyrelsen följer heller inte upp övriga nämnders granskningar.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och samtliga nämnder att

- Formulera mätbara mål som är kan vara ett stöd i verksamheternas utveckling.
- Säkerställ att kommunövergripande internkontrollområden granskas i samtliga nämnder samt att genomförda kontroller följs upp.

2. Inledning/bakgrund

2.1 Bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna och styrelsen.

Kommunallagen (2017:725) 12 kap, 1 §, ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Verksamhetsområdena ska granskas i den omfattning som följer av *God revisionsred*. Revisorerna har till uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt, tillfredställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av tre delar; grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårs- och helårsbokslut.

Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse, styrning och intern kontroll. Granskningen baseras generellt sett på revisorernas riskanalys och omfattar samtliga nämnder och styrelser, och ger även underlag till uppdatering av riskanalysen under året. Enligt *God revisionsred* ska den grundläggande granskningen utgöra ett så pass omfattande underlag att den ger grund till bedömningar som revisorerna avlämnar i sin årliga revisionsberättelse.

Revisorerna genomför fördjupade granskningar som ett komplement till den grundläggande granskningen.

2.2 Syfte

Granskningens syfte har varit att översiktligt bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnder och styrelse lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

2.3 Revisionsfrågor

- **Verksamhetsstyrning och uppföljning**

- Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag?
- Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens måluppfyllelse
- Uppnår styrelsen/nämnden målen för sin verksamhet?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende måluppföljning under året?

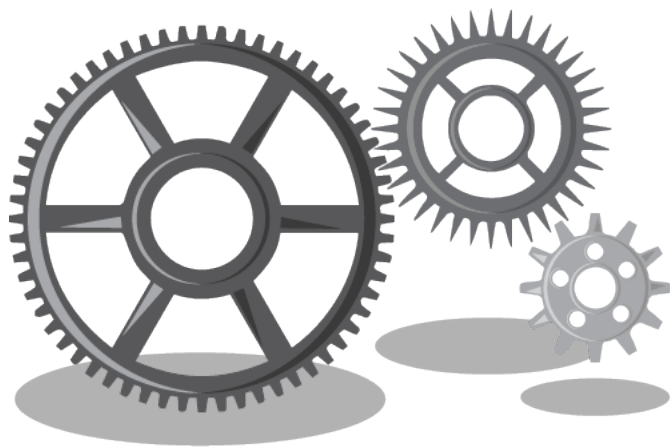
- **Ekonomistyrning och uppföljning**

- Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt?
- Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens ekonomiska resultat under året?
- Bedriver styrelsen/nämnden verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året?

- **Intern kontroll**

- Har styrelsen/nämnden skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året?
- Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens interna kontroll under året?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året?

2.4 Revisionskriterier

Granskningen har utgått ifrån nedanstående revisionskriterier:

- Kommunallagen (2017:725)
- Kommunfullmäktiges beslut och uppdrag till styrelse/ nämnder
- Styrelsens och nämnders reglementen
- Reglemente för intern kontroll
- Tillämpbara interna regelverk, beslut och uppföljningar

3. Metod, avgränsning och tidplan

3.1 Avgränsning och metod

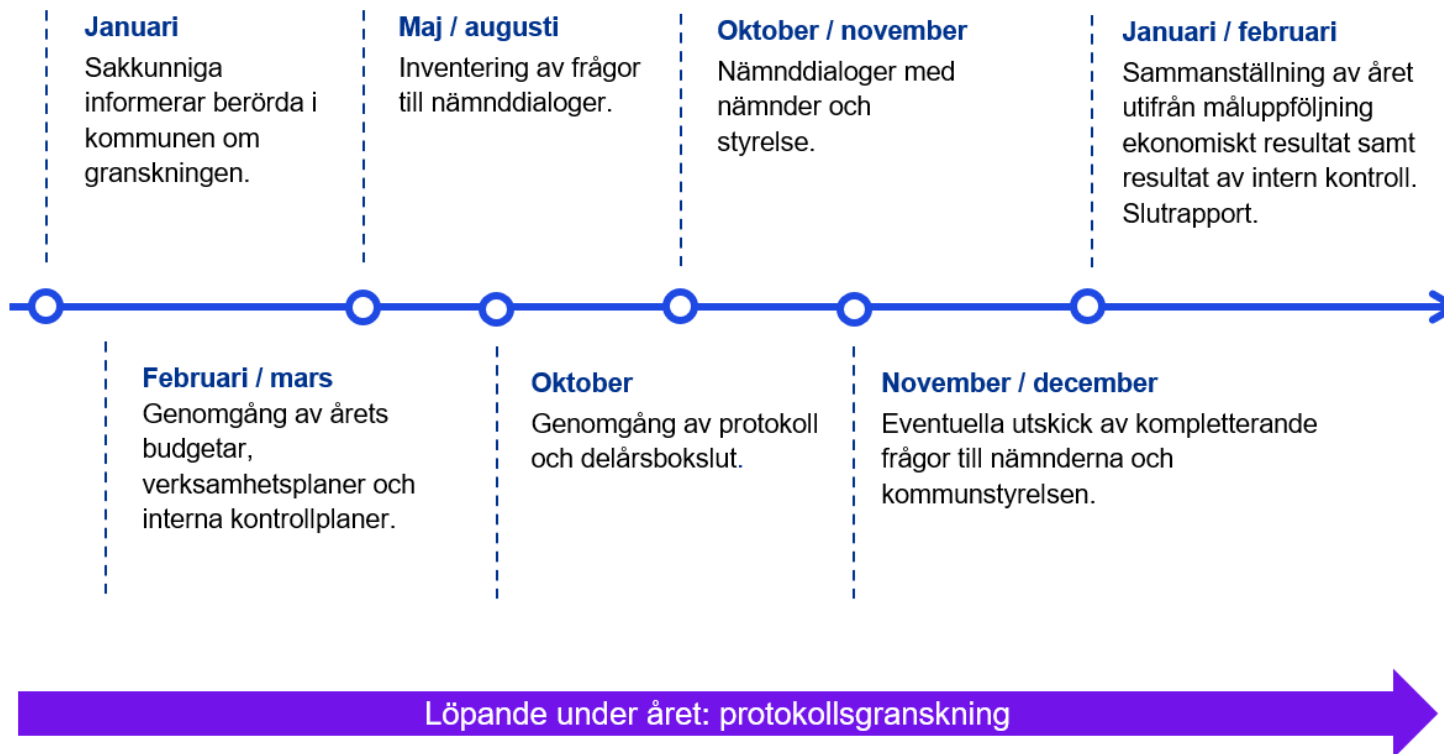

- Granskningen har följt en årlig process, varpå granskningen avser hela granskningsåret 2023. Granskningen omfattar såväl granskning som bedömning utifrån nedanstående styr- och uppföljningsdokument som upprättats under året.

Granskningen har omfattat kommunstyrelsen, barn – och utbildningsnämnden, kultur – och tekniknämnden, socialnämnden och Sydnärkes bygg – och miljönämnd.

- Granskningen har genomförts genom:
 - Dokumentstudier av underlag såsom verksamhetsplaner, risk- och väsentlighetsanalyser och interna kontrollplaner. Se bilaga B för en sammanställning av materialet.
 - Underlaget har legat till grund för dialogmöten med nämnder och styrelsens presidium.
 - Protokollsgranskning.
 - Utskick av kompletterande frågor till nämnder och styrelse.

3.2 Tidplan

4. Styrande förutsättningar

4. Kommunens vision

- I *Budget och mål 2023 med plan 2024 – 2026* framgår att kommunens huvuduppdrag är att ge samtliga medborgare en bra service med hög kvalitet inom kommunens verksamhetsområden.
- Kommunen har ingen styrmodell men enligt uppgift pågår arbetet med att ta fram en.

Vision

Askersunds kommun ska vara en plats där det är attraktivt att leva och hållbart att bo och verka.

Vi ska som kommun bidra till våra invånares möjligheter att ha en bra vardag.

4. Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges mål är indelade i fyra olika målområden:

- God ekonomisk hushållning
- De kommunala kärnverksamheterna
- Tillväxt och demografi
- Specifika utvecklingsområden

Finansiella mål om god ekonomisk hushållning

- Mål: För 2023 skall resultatet vara 11,3 miljoner kronor.
- Mål: Självfinansieringsgraden av investeringar inom skattekollektivet ska inte understiga vad som planeras i budgeten.

Verksamhetsmål om god ekonomisk hushållning

- Mål: Vi är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö
- Mål: Effektiv resursanvändning och hög kvalitet i våra verksamheter

4. Kommunfullmäktiges mål

Verksamhetsmål kommunala kärnverksamheterna

Mål: Alla barn ska nå kunskapsmålen

Mål: Äldreomsorgen ska vara trygg och väldimensionerad.

Mål: Alla invånare ska kunna ha en meningsfull sysselsättning och i förlängningen nå egen försörjning.

Mål: Alla våra invånare ska ha möjlighet att på sin fritid vara fysiskt aktiva och skapande samt kulturellt delaktiga.

Verksamhetsmål tillväxt och demografi

Mål: Vi är en attraktiv kommun att arbeta och leva i.

Verksamhetsmål specifika utvecklingsområden

Mål: Digitaliseringen ska öka

Mål: Våra nya invånare ska lära sig god svenska och i hög grad kunna nå egen försörjning

5. Resultat av granskningen

5. Resultat av granskningen

I detta avsnitt presenteras granskningens resultat. Resultatet baseras på de underlag som vi har mottagit under året, de dialoger som genomförts med nämnder och styrelse och protokollsgranskning.

Under granskningens gång har ett antal kontrollfrågor besvarats som också utgör en grund för vår bedömning.

5.1 Kommunstyrelsen

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Antagen verksamhetsplan 2023	Ja, 2023-02-07
Antal mål	6
Har styrelsen brutit ner fullmäktiges mål?	Delvis
Har styrelsen formulerat egna mål?	Delvis
Styrelsen följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja, per sista augusti och sista december
Vid avvikelser från måluppfyllelsen får styrelsen en analys av orsaker till avvikelsen	Nej
Styrelsen beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Nej
Styrelsens mål för verksamheten uppnås	Delvis

Generella iakttagelser

I kommunstyrelsens budget finns fyra målområden som anges koppla an till kommunfullmäktiges mål; god ekonomisk hushållning, de kommunala kärnverksamheterna, tillväxt och demografi samt specifika utvecklingsområden. Till målområdena anges uppdrag för förvaltningen att utföra.

Utifrån de fyra målområdena, som är de samma som KF har beslutat om, har kommunstyrelsen formulerat sex egna mål. För tre av sex mål saknas målformulering som tydliggör vad som ska mätas.

Bedömning

I årsredovisningen redovisas samma målområden och mål som i budget med verksamhetsplan, men det är inte tydligt vad som avses med målområde och mål. En del mål har kopplade aktiviteter, andra inte. Av de redovisade målen är det generellt inte tydligt vad som ska mätas och vad som ska uppnås med målet.

Vi bedömer att kommunstyrelsen inte har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

5.1 Kommunstyrelsen (forts.)

Ekonomistyrning och uppföljning	
Budget för 2023 är antagen	Ja, 2023-02-07
Styrelsen följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja, per sista mars, augusti och sista december
Styrelsen får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Styrelsen beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ja

Ekonomiskt resultat 2023	Resultat helår
Verksamhetens intäkter	50 089 tkr
Verksamhetens kostnader	-223 379 tkr
Årets resultat	- 173 290 tkr
Budgetavvikelse	- 6 018 tkr

Generella iakttagelser

Vid granskning av KS protokoll i syfte att bedöma dess uppsikt över andra nämnder, framkommer från mötet den 2023-05-02 att kommunstyrelsen har gett socialnämnden i uppdrag att redovisa hur nämnden arbetar för att minska det ekonomiska underskottet till kommunstyrelsen den 7 juni. Samt att samtliga nämnder som prognosticerar underskott får i uppdrag att redovisa en handlingsplan till kommunstyrelsen den 6 september hur underskottet kan minimeras.

Vid mötet den 2023-06-07 redovisar socialnämndens ordförande uppdraget.

Vid mötet den 2023-09-05 redovisas handlingsplaner från samtliga nämnder som prognosticerar underskott.

I samband med att delårsbokslutet redovisas den 2023-10-03 beslutas om anställningsstopp i hela kommunorganisationen samt att handlingsplaner ska tas fram för att minska underskott för år 2023 och befarat underskott år 2024.

Vid sammanträdet den 2023-12-05 uppmanar KS samtliga nämnder som prognostiserar underskott vid årets slut att vidta åtgärder. Vid sammanträdet 2024-01-09 framgår att arbete pågår med att ta handlingsplaner.

Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen kontinuerligt har följt det ekonomiska läget och delvis vidtagit åtgärder genom att ge nämnderna i uppdrag att inkomma med handlingsplaner, det gäller även den egna verksamheten.

Mot bakgrund av att kommunens totala resultat visar på ett underskott om – 24,3 mnkr, varav – 6 mnkr för kommunstyrelsen, gör vi bedömningen att verksamheten delvis sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt, tillfredställande sätt.

5.1 Kommunstyrelsen (forts.)

Intern kontroll	
Internkontrollplan 2023 är antagen	Ja
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Delvis
Antal kontrollområden 2023	9
Antal kontrollområden inom område ekonomi/administration	7
Antal kontrollområden inom område verksamhet	2
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2023	Ja
Uppföljning av internkontrollplan 2023 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2023	Ja

Generella iakttagelser

Internkontrollplanen innehåller en riskbedömning men saknar en utförlig information om hur riskvärdering gått till. I övrigt innehåller internkontrollplanen kontrollområde, kontrollmoment, kontrollansvarig, frekvens, urval/metod, rapporteras till samt riskbedömning.

I separata handlingar som vi har tagit del av framgår att de kommunövergripande granskningarna ska omfatta attestförteckning manuella betalningar, representation/gåva, systematiskt arbetsmiljöarbete och rehabilitering. I KS internkontrollplan finns de fyra områdena med men det framgår inte att de fyra kontrollerna är kommunövergripande.

Vid sammanträdet den 2023-11-07 återrapporteras kontrollen av att rehabärenden startas för medarbetare med upprepad korttidsfrånvaro.

Vid sammanträdet den 2024-03-05 återrapporterades samtliga kontroller.

Bedömning

Vi bedömer att den interna kontrollen delvis är tillräcklig, då det saknas utförlig information om hur riskvärderingen har gått till samt att det inte framgår att fyra av nio kontrollområden är kommunövergripande.

5.1 Kommunstyrelsen (forts.)

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över verksamhet, ekonomi och intern kontroll	
Styrelsen följer upp att nämnderna fastställt mål och uppdrag i sina verksamheter	Nej
Kommunstyrelsen får regelbundet uppföljningar över nämndernas ekonomi i förhållande till budget	Ja (enligt årsredovisningen)
Kommunstyrelsen har följt upp om nämnderna beslutat om internkontrollplan	Nej
Kommunstyrelsen har följt upp om nämnderna genomfört uppföljning av internkontrollplan	Delvis

Generella iakttagelser

Vid sammanträdet den 2023-11-07 återrapporteras kontroller som löper särskild risk att gå fel och där konsekvenserna av dessa fel kan bli omfattande, detta enligt en ny policy och nya riktlinjer för internkontroll som innebär att de särskilda riskerna ska återrapporteras vid två tillfällen per år.

För kommunstyrelsen ska kontrollen av att rehabärenden sätts in för de medarbetarna med upprepade korttidsfrånvaro.

För barn- och utbildningsnämnden ska kontrollen av rättssäker ärendehantering och kontrollen rutiner för statsbidragsansökan återrapporteras vid två tillfällen.

Sydnärkes miljö- och byggnämnd har i sin internkontrollplan inte angivit några kontroller som ska återrapporteras vid flera tillfällen under året men har ändå gjort en delavstämning till nämnden efter årets första kvartal.

I övrigt saknas information om uppföljning av nämndernas internkontrollarbete.

Bedömning

Vi bedömer att den interna kontrollen inte är tillräcklig och rekommenderar kommunstyrelsen att följa upp att nämnderna beslutar om internkontrollplaner samt följer upp nämndernas genomförda kontroller.

Kommunstyrelsen - Nämnddialog

Verksamhetsstyrning

Vid nämnddialog framgår att kommunstyrelsens mål har tagits fram av förvaltningen, men har diskuterats och beretts av KS och dess arbetsutskott, innan de slutligen beslutades av KS. Målen anses mätbara, även om en del mål bara mäts en gång per år.

Uppföljning av mål sker två gånger om året, vid avvikelser mot mål uppges att åtgärder krävs.

Ekonomistyrning

Kommunstyrelsen uppger att de följer upp det ekonomiska utfallet vid varje sammanträde, med undantag av januari och februari.

Det råder skilda meningar mellan majoritet och oppositionen huruvida nämnden får tillräckliga analyser i samband med avvikelser från budgeten.

Intern kontroll

Styrelsen uppger att de har varit delaktiga i arbetet med riskanalysen som ligger till grund för internkontrollplanen.

Förvaltningen genomförde tillsammans med KS en workshop där samtliga medverkande kunde lyfta förslag på kontrollområden.

Uppföljning av genomförda kontroller sker vid flera tillfällen under året och sammanfattas i en rapport i slutet av året.

5.2 Barn – och utbildningsnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Verksamhetsplan 2023 är antagen	Ja, 2023-02-15
Antal mål	5
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Delvis
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja, per sista augusti och sista december
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelserna	Nej
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Nej
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Delvis

Generella iakttagelser

I flertalet fall är det oklart hur målen ska mätas då flera indikatorer redovisas. I delårsrapporten kommenteras målet Progression i svenska som andra språk att "Eftersom det inte är samma elever som mäts och det kan vara x antal nyanlända elever vid mättillfälle så säger den här siffran egentligen bara på vilken nivå elever som läser SVA VT 2023 ligger. Av dessa klarar 58 % målen eller har högre måluppfyllelse. 42 % har ännu inte nått målen."

I delårsrapporten och årsbokslutet är det flera av målen som rapporteras vara uppnådda trots att indikatorn visar annorlunda. I samband med årsbokslutet återrapporteras att sex av nio mål inte har uppnåtts. Ett mål nås, ett mål har delvis nåtts och ett mål kommenteras med att progression har skett, dock framgår inte hur.

Bedömning

Vi anser det anmärkningsvärt att rapportera nämndmål som uppnådda när indikatorer visar annorlunda. Mot bakgrund att det även saknas flera mätbara mål bedömer vi att nämnden inte har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

5.2 Barn – och utbildningsnämnden (forts.)

Ekonomistyrning och uppföljning	
Budget för 2023 är antagen	Ja
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja, per sista februari, sista mars, sista april, sista maj, sista augusti, sista oktober och sista december
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ja

Ekonomiskt resultat 2023	Resultat helår
Verksamhetens intäkter	29 205 tkr
Verksamhetens kostnader	- 271 251 tkr
Årets resultat	- 242 046 tkr
Budgetavvikelse	- 2 417 tkr

Generella iakttagelser

Det framgår i protokollen att nämnden har följt upp det ekonomiska läget vid flertalet sammanträden under året; 2023-03-15, 2023-04-12, 2023-05-17, 2023-06-14, 2023-10-18 och 2023-11-15.

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott gav den 2023-05-03 barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att i innevarande år ge förslag på besparingar utifrån budgetprognos om ett underskott på ca 0,8 % av budget på 230 mnkr. Vid sammanträdet i juni beslutar nämnden att inte genomföra fler besparingsåtgärder under pågående budgetår än de som förvaltningen redan har vidtagit.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden kontinuerligt har följt det ekonomiska läget.

Mot bakgrund av att nämnden gör ett underskott för helåret om 2,4 mnkr bedömer vi att nämnden i allt väsentligt sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt, tillfredställande sätt. Dock är det inte tydligt varför nämnden inte genomför fler besparingsåtgärder under pågående budgetår än de som förvaltningen redan har vidtagit.

5.2 Barn – och utbildningsnämnden (forts.)

Intern kontroll	
Internkontrollplan 2023 är antagen	Ja, 2023-02-15
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollområden 2023	5
Antal kontrollområden inom område ekonomi/administration	0
Antal kontrollområden inom område verksamhet	5
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2023	Nej
Uppföljning av internkontrollplan 2023 har genomförts	Ja

Generella iakttagelser

Vid sammanträdet den 2023-09-20 följer nämnden upp samtliga fem kontrollområden med följande resultat:

- Kompetensförsörjning - visar inga brister och vissa brister
- Rättssäker ärendehantering - visar vissa brister
- Statsbidrag – uppföljningen - visar inga brister
- Informationssäkerhet - inga brister
- Kommunikation - visar vissa brister

I internkontrollplanen framgår att kontrollområdena kompetensförsörjning och rättssäker ärendehantering ska kontrolleras en gång per termin, dvs. två gånger per år. Av protokollsgranskningen framgår endast att en kontroll har genomförts av de respektive kontrollområdena.

Vid nämndsammanträdet den 2024-02-14 återrapporteras samtliga fem kontrollområden, där statsbidrag och informationssäkerhet inte visar på några brister. Övriga kontrollområden visar på brister och ska arbetas vidare med.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av den interna kontrollen. Dock bedömer vi det vara en brist att de kommunövergripande kontrollområdena inte är inkluderade.

Barn – och utbildningsnämnden - Nämnddialog

Verksamhetsstyrning

Ett arbete med att minska antalet mål och säkerställa att de är anpassade till skolans verksamhet har genomförts under året.

Målen upplevs vara mätbara och ha en koppling till kommunfullmäktiges mål. Det uttrycks finnas en delaktighet från nämndens sida gällande framtagande av nämndmålen.

Mål följs upp i delårsrapport och årsbokslut. Vid avvikelser mot mål får förvaltningen i uppdrag att åtgärda det som inte fungerar, ev. i åtgärdsplaner.

Ekonomistyrning

Nämnden levererar ett underskott för 2023, men räknar resultatet till läsåret 2022/2023. För innevarande läsår, 2023/2024, uppger nämnden att förutsättningarna är bättre. Uppföljning sker i samband med alla sammanträden förutom de i december och januari.

Det råder delade meningar om anledningen till budgetavvikelsen, som resulterade i ett underskott. Det uppges saknas analyser av verksamheten, som bland annat har ökat rejält mycket i antal anställda. Andra menar att det beror på det stora antalet elever med särskilda behov.

Som åtgärd har personal sagts upp med förhoppningen att det kan ge en positiv ekonomisk effekt.

Intern kontroll

Det uppges finnas en internkontrollplan som utgår från ett förslag som förvaltningen har tagit fram. Det uppges vara möjligt för nämnden att lägga till kontrollområden att granska utifrån en egen gjord riskanalys.

Genomförda granskningar följs upp i samband med delårsrapporten och i mars.

5.3 Kultur – och tekniknämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Verksamhetsplan 2023 är antagen	Ja, 2023-02-16 (tre olika)
Antal mål	6/4/5
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Delvis
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja (per sista augusti och sista december)
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelserna	Nej
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Nej
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Delvis

Generella iakttagelser

Då nämnden är riktad mot två förvaltningar och flera olika verksamheter finns tre verksamhetsplaner med budget; en för kultur, evenemang och fritid, en för avgiftskollektivet och ett för skattekollektivet.

I bokslutet för kultur, evenemang och fritid samt för tekniska förvaltningens delar, VA-kollektiv och skattekollektiv, framgår att målen i huvudsak är uppfyllda. Dock saknas konkreta målvärden för några av målen, där mål istället anges ska öka, vara lägre etc.

I protokoll framgår inte att några åtgärder har efterfrågats vid avvikelse.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Vi bedömer det som en brist att det saknas flera mätbara mål och att avvikelser vid måluppfyllelse inte analyseras.

5.3 Kultur – och tekniknämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2023 är antagen	Ja (tre olika)
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja, per sista mars, sista maj, sista augusti, sista oktober och sista december
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Nej
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Nej

Generella iakttagelser

Vid sammanträdena den 2023-04-12, 2023-06-15, 2023-09-14 och 2023-11-09 ges en ekonomisk rapport. I årsbokslutet framgår det ekonomiska resultatet per den 31 december.

Vid granskning av protokoll framgår inte vad prognosticerade avvikelser beror på.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har säkerställt en ändamålsenlig och tillfredsställande styrning av nämndens ekonomi, då uppföljning sker kontinuerligt och en av förvaltningarna uppvisar ett positivt resultat. Dock bedömer vi det vara en brist att det inte framgår någon analys av vad avvikelser mot budget beror på.

Ekonomiskt resultat 2023 Tekniska verksamheter	Resultat helår
Verksamhetens intäkter	57 720 tkr
Verksamhetens kostnader	- 94 501 tkr
Årets resultat	- 36 781 tkr
Budgetavvikelse	- 2 157 tkr

Ekonomiskt resultat 2023 Kultur, evenemang och fritid	Resultat helår
Verksamhetens intäkter	3 418 tkr
Verksamhetens kostnader	- 27 035 tkr
Årets resultat	- 23 617 tkr
Budgetavvikelse	763 tkr

5.3 Kultur – och tekniknämnden (forts.)

Intern kontroll	
Internkontrollplan 2023 är antagen	Ja, 2023-03-16 (två olika)
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollområden 2023	3 respektive 4
Antal kontrollområden inom område ekonomi/administration	1 respektive 1
Antal kontrollområden inom område verksamhet	2 respektive 3
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2023	Nej
Uppföljning av internkontrollplan 2023 har genomförts	Ja

Generella iakttagelser

Nämnden har beslutat om internkontrollplaner för de respektive förvaltningarna, dock är inte de kommunövergripande kontrollområdena inkluderade.

Vid sammanträdet den 2023-09-14 och 2023-11-09 sker deluppföljningar av kontrollområden inom kultur, evenemang och fritid.

Vid sammanträdet den 2024-02-28 sker helårsuppföljningar för de båda förvaltningarna inom nämndens verksamhetsområde.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av den interna kontrollen. Dock bedömer vi det vara en brist att de kommunövergripande kontrollområdena inte är inkluderade.

Kultur – och tekniknämnden - Nämnddialog

Verksamhetsstyrning

Många av nämndens ledamöter är nya, vilket kan vara en förklaring till att kunskapen om nämndens mål är låg. Det ges inte några tydliga svar på om nämndens mål har någon koppling till kommunfullmäktiges mål, hur mål följs upp eller om det beslutas om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen.

En workshop har genomförts tillsammans med förvaltningen men det uttrycks finnas ett ytterligare behov av fler mätbara mål.

Ekonomistyrning

Nämnden uppger att de får en ekonomisk rapport i samband med varje sammanträde, samt en utökad redovisning i delårsrapporten och årsbokslutet.

Mot bakgrund av det ekonomiska utfallet har nämnden fattat beslut om återhållsamhet samt skickat en fråga till kommunfullmäktige i syfte att påverka det ekonomiska läget.

Dock är det oklart om nämnden får en analys av bakomliggande orsaker till budgetavvikelser.

Intern kontroll

Nämnden har en internkontrollplan som togs fram gemensamt med förvaltningen via en gemensam workshop. Förvaltningens förslag låg till grund för workshopen, men det fanns möjlighet för samtliga deltagare att komplettera med egna kontrollområden.

5.4 Socialnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Verksamhetsplan 2023 är antagen	Ja, 2023-02-14
Antal mål	13
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Delvis
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja, per sista augusti och sista december
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelserna	Delvis
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Nej
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Delvis

Generella iakttagelser

Flera mål går inte att följa upp under året, bland annat uppges att indikatorn HME endast mäts vartannat år varför utfall inte kan anges. Flera mål saknar även mätvärden.

Vid sammanträdet den 2023-04-18 ges information om förvaltningens arbete med att minska korttidsfrånvaro.

För helåret har målen gällande sjukfrånvaro och att vara en attraktiv arbetsgivare inte uppnåtts, medan målen med digitalisering och resurseffektivitet bedöms vara uppnått. Målen med att utveckla hemmaplanslösningar och minska nivå på unga i behov av försörjningsstöd bedöms vara uppnått. Resterande mål, vilket är majoriteten, bedöms vara delvis eller ej uppnådda.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden inte har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten då majoriteten av nämndens mål inte har nåtts. Vi bedömer det vara en brist att flertalet av de mål som finns inte är mätbara.

5.4 Socialnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2023 är antagen	Ja, 2023-02-14
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja, per sista februari, sista mars, sista april, sista maj, sista augusti, sista september, sista oktober och sista november
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Nej

Ekonomiskt resultat 2023	Resultat helår
Verksamhetens intäkter	72 287 tkr
Verksamhetens kostnader	- 393 330 tkr
Årets resultat	-321 043 tkr
Budgetavvikelse	- 25 093 tkr

Generella iakttagelser

Vid sammanträdet den 2023-03-17, 2023-04-18, 2023-05-09 och 2023-06-13 informerades nämnden om att nämnden prognosticerar ett underskott för året om 14,5 respektive 15 mnkr.

Vid sammanträdet den 2023-09-26 och 2023-10-24 redovisas ett utfall för delåret om -15,8 mnkr och ett prognosticerat underskott för helåret om 20,3 mnkr.

Vid sammanträdet den 2023-11-21 framgår av protokoll att det totala resultatet ser ut att bli – 18,2 mnkr, och att den förbättrade prognosen i huvudsak beror på lägre utfall på personalkostnader inom särskilt boende samt hemtjänsten.

Vid sammanträdet den 2023-12-19 framgår att helårsprognosen tyder på att underskott om 24,7 miljoner kronor. Försämringen av prognosen beror i huvudsak på ändrade riktlinjer från Socialstyrelsen gällande vilken period två statsbidrag ska fördelas över.

I protokollen framgår inte att nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att åtgärda det prognosticerade underskottet.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har säkerställt en ändamålsenlig och tillfredsställande styrning av nämndens ekonomi, med regelbunden uppföljning och analys av avvikelser. Trots det saknas beslut om åtgärder för att nå en budget i balans, då årets resultat visar på ett stort underskott som varit känt under stora delar av året.

5.4 Socialnämnden (forts.)

Intern kontroll	
Internkontrollplan 2023 är antagen	Ja
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollområden 2023	10
Antal kontrollområden inom område ekonomi/administration	8
Antal kontrollområden inom område verksamhet	2
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2023	Nej
Uppföljning av internkontrollplan 2023 har genomförts	Delvis

Generella iakttagelser

Socialnämnden har benämnt två kontrollområden som kommunövergripande, men det stämmer inte.

Nämnden använder i princip samma kontrollområden år efter år.

Vid sammanträdet den 2023-09-26 gör nämnden en delårsuppföljning av internkontrollplanen. Av protokollen framgår inte att en uppföljning för helåret har genomförts.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden inte har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av den interna kontrollen.

Internkontrollplanen återanvänder kontrollområden år efter år, en del kontrollområden hör inte hemma i en internkontrollplan då de består av ordinarie verksamhetsuppföljning. Två kontrollområden anges vara kommunövergripande men det stämmer inte.

Att nämnden inte heller har följt upp samtliga kontrollområden bedömer vi vara en brist.

Socialnämnden - Nämnddialog

Verksamhetsstyrning

Det finns en ambition om att nämnden på sikt ska vara mer delaktig i målarbetet.

Nämnden följer upp måluppfyllelsen i delårsrapporten, men kommer framledes att följa upp mer frekvent.

Vid brister i måluppfyllelsen görs analyser av vad det beror på, det är dock inte alltid det beslutas om åtgärder för att nå mål.

Ekonomistyrning

Varje månad levereras en ekonomisk rapport, vid de mer omfattande rapporterna i april och augusti ges prognoser för helåret.

Det beskrivs finnas flera osäkerhetsfaktorer inom verksamheterna som riskerar bidra till avvikelser mot budget, ex. 11-timmarsregeln (vila mellan arbetspass) och externa placeringar.

Nämnden har ålagts inkomma med en åtgärdsplan för att nå en budget i balans, men det diskuteras om nämndens budget är feldimensionerad.

Intern kontroll

Internkontrollplanen har i huvudsak tagits fram av förvaltningen och det uttrycks finnas ett utvecklingsbehov av samverkan gällande kommande års plan.

Nämndens arbetsutskott har tidigare varit delaktiga men det finns en önskan om att fler ska vara delaktiga i processen.

Kontrollområdena följs upp årsvis men framgår inte hur avvikelser hanteras.

5.5 Sydnärkes bygg – och miljönämnd

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Verksamhetsplan 2023 är antagen	Ja, 2023-02-16
Antal mål	16
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Delvis
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelsen	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Nej
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Delvis

Generella iakttagelser

Flertalet mål är formulerade för egen uppföljning, det skulle underlätta om det tydligare framgick hur de är kopplade till kommunfullmäktiges mål.

Flera mål, så som antal besök på hemsidan, saknar ett ursprungsläge att utgå ifrån. Målet är att antal besök ska öka men det blir svårt att följa upp om man inte vet ursprungsläget. I delårsuppföljningen kommenteras målet med att "Ingen information om antal besök har tagits fram till delårsbokslutet."

I årsbokslut med verksamhetsberättelse för år 2023 framgår måluppfyllelsen för nämndens egna mål:

- 10 mål har uppnåtts
- 4 mål har delvis uppnåtts
- 7 mål har inte uppnåtts
- För 4 mål har det inte varit möjligt att redovisa uppfyllelse.

När det gäller nämndens 10 uppdrag till förvaltningen har fyra slutförts, fyra pågår och två har inte påbörjats/genomförts.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av verksamheten. Dock rekommenderas att formulera samtliga mål så att de blir mätbara.

5.5 Sydnärkes bygg – och miljönämnd

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2023 är antagen	Ja
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja, per den sista mars, sista maj, sista juli, sista augusti, sista oktober och sista november
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ja

Ekonomiskt resultat 2023	Resultat helår
Verksamhetens intäkter	20 868 tkr
Verksamhetens kostnader	- 26 733 tkr
Årets resultat	- 6 165 tkr
Budgetavvikelse	585 tkr

Generella iakttagelser

Vid protokollsgranskning framgår att nämnden har följt upp det ekonomiska läget 2023-04-13 och att förvaltningen arbetar med att ta fram ett förslag på åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Från protokollet den 2023-06-08 framgår att "Sydnärke miljö- och byggnämnd önskar tydligare riktlinjer från kommunerna om vilken typ av åtgärder som är möjliga att vidta för att få budget i balans." Dock framgår inte att beslutet har expedierats till någon instans.

I protokollet från nämndsammanträdet den 2023-08-24 framgår att nämnden har fått en analys av avvikelser från budget samt information gällande den genomlysning som skett av nämndens ekonomi och verksamhet. Vidare beslutas om åtgärder för budget i balans genom att nämnden överlämnar förvaltningens förslag daterad 2023-08-01 som nämndens svar på kommunstyrelsen i Askersunds kommuns begäran om att Sydnärkes miljö- och byggnämnd ska redovisa åtgärder för att nå budget i balans. Vidare ger nämnden förvaltningschef i uppdrag att ta fram förslag för hur den icke obligatorisk verksamheten kan finansieras med timavgifter inklusive detaljplanering.

Även i årsredovisningen framgår att orsaker till avvikelser från budgeten framgår.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av ekonomi. Vi ser positivt på att nämnden kontinuerligt följer det ekonomiska läget och får en analys av orsaker till avvikelser.

5.5 Sydnärkes bygg – och miljönämnd (forts.)

Intern kontroll	
Internkontrollplan 2023 är antagen	Ja, 2023-03-16
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollområden 2023	4
Antal kontrollområden inom område ekonomi/administration	2
Antal kontrollområden inom område verksamhet	2
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2023	Nej
Uppföljning av internkontrollplan 2023 har genomförts	Ja

Generella iakttagelser

I Sydnärkes bygg – och miljönämnd har ett av fyra kommunövergripande kontrollområden inkluderats, dock framgår det inte att det är ett kommunövergripande kontrollområde utan redovisas som nämndspecifikt.

I protokollet från sammanträdet den 2023-08-24 framgår att kontrollpunkterna i nämndens internkontrollplan år 2023 har följts upp av Samhällsbyggnad Sydnärke. Kontrollen har visat på vissa brister avseende handläggning, frånvarorapportering och kontroll av var personal i tjänst befinner sig. Med anledning av internkontrollen har rutiner skärpts alternativt har förslag på åtgärder tagits fram för diskussion.

Nämnden följer även upp internkontrollplanen vid sammanträdet den 2023-09-28, 2023-11-09 och 2024-02-29.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av den interna kontrollen.

Endast ett av fyra kommunövergripande kontrollområden är inkluderat i nämndens internkontrollplan.

Sydnärkes bygg och miljönämnd - Nämnddialog

Verksamhetsstyrning

Det uppges behöva tas fram nya mål som tydligare kopplar an till kommunfullmäktiges mål men det är en utmaning att enas då tre olika kommuner står bakom nämnden.

Nämnden menar att de löpnade följer upp måluppfyllelsen men har svårt att återge vilka mål de har.

Vid brister i måluppfyllelsen uppger nämnden att de har beslutat om åtgärder och nämner prioritering av bygglov som exempel.

Ekonomistyrning

Nämnden menar att budgeten är för liten för att kunna säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vid varje sammanträde följs det ekonomiska läget upp, mer omfattande rapportering sker i samband med delårsrapporten och årsbokslutet.

Vid budgetavvikelse uppges att nämnden får en analys av bakomliggande orsaker, som exempel nämns miljötillsyn som innebar en skuld eftersom de inte gick att genomföra under pandemin.

Intern kontroll

Nämndens internkontrollplan är framtagen tillsammans med förvaltningen och baseras på en riskanalys. Det uppges att nämnden har haft möjlighet att komplettera förvaltningens förslag med egna förslag.

Löpande återkoppling av genomförda kontroller har skett kvartalsvis.

7. Bilagor

Bilaga A: Sammanfattning

Bedömning revisionsområde	Kommun- styrelsen	Barn – och utbildnings- nämnden	Kultur – och teknik- nämnden	Social- nämnden	Sydnärkes bygg – och miljönämnden
<i>Verksamhetsstyrning och uppföljning</i>					
<i>Ekonomistyrning och uppföljning</i>					
<i>Intern kontroll</i>					

Bilaga B: Sammanställning av material

Nämnd / styrelse	Dokument	Framtaget, ja / nej	Antaget / fastställt / instans som fastställt dokumentet
Kommunstyrelsen	Budget	Ja	Kommunstyrelsen
	Verksamhetsplan	Ja	Kommunstyrelsen
	Risk- och väsentlighetsanalys	Delvis	Framgår inte
	Internkontrollplan	Ja	Framgår inte
Barn – och utbildningsnämnden	Budget	Ja	Barn – och utbildningsnämnden
	Verksamhetsplan	Ja	Barn – och utbildningsnämnden
	Risk- och väsentlighetsanalys	Ja	Framgår inte
	Internkontrollplan	Ja	Framgår inte
Kultur – och tekniknämnden	Budget	Ja (tre olika)	Kultur – och tekniknämnden
	Verksamhetsplan	Ja (tre olika)	Kultur – och tekniknämnden
	Risk- och väsentlighetsanalys	Delvis	Framgår inte
	Internkontrollplan	Ja	Framgår inte

Bilaga B: Sammanställning av material (forts.)

Nämnd / styrelse	Dokument	Framtaget, ja / nej	Antaget / fastställt / instans som fastställt dokumentet
Socialnämnden	Budget	Ja	Socialnämnden
	Verksamhetsplan	Ja	Socialnämnden
	Risk- och väsentlighetsanalys	Delvis	Framgår inte
	Internkontrollplan	Ja	Framgår inte
Sydnärke bygg – och miljönämnd	Budget	Ja	Framgår inte
	Verksamhetsplan	Ja	Framgår inte
	Risk- och väsentlighetsanalys	Delvis	Framgår inte
	Internkontrollplan	Ja	Framgår inte

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public